

3. Note: Metode for landsbyklynger

Herunder DGI's og Realdanias forslag til, hvordan man får en landsbyklynge op at køre. Der findes mange metoder og opskrifter på det, men denne bygger på erfaringerne fra 24 landsbyklynger.

<http://landsbyklynger.dk/>

Landsbyklynge definition

En landsbyklynge defineres som: "Et antal landsbyer, i relativ nærhed til hinanden, der har en form for fælles stedsidentitet og socialt fællesskab, og som samarbejder på flere områder, i en netværksstruktur, der ikke udelukkende er del af den kommunale organisation, hvor de benytter hinandens styrker og udfordringer, samt borgernes evner, viden og erfaring, til at udvikle den individuelle landsby udover dens egne potentialer, og hele klyngen."

Etableringen af en landsbyklynge består af følgende trin:

1. **Fælles organisering:**
2. **Styrket kommunikation:**
3. **Involvering af borgerne:**
4. **Styrket samarbejde med kommunen:**
5. **Strategiplan/Udviklingsplan/Landsbyklynge:**

- **Etablering af en fælles organisering**, der koordinerer på tværs af landsbyer og kendte strukturer og arbejder med strategiske perspektiver for klyngen med respekt for de enkelte landsbyer

- **Etablering af en styrket og koordineret kommunikationsindsats**, der sikrer relevant information om klyngen både internt og eksternt - Involvering af borgerne via borger- og dialogmøder samt etablering af arbejdsgrupper

- **Involvering af borgerne** via borger- og dialogmøder samt etablering af arbejdsgrupper

- **Etablering af et styrket samarbejde med kommunen**, så borgere og kommune i fællesskab optimerer den kommunale service

- **At udarbejde en strategiplan/udviklingsplan**, der fungerer som et pejlemærke for den fremadrettede udvikling

De forskellige byer i et udviklingsråd skal kunne se meningen og værdien, hvorfor følgende er afgørende:

- At det pågældende område **står over for landdistriktsrelaterede udfordringer**, der nødvendiggør en omstilling og tilpasning og motiverer udviklingen af en landsbyklynge.

- At området indeholder **stedsspecifikke muligheder**, der kan danne udgangspunkt for en ny, positiv udvikling med udgangspunkt i landsbyklyngen.

- At klyngen **udgør en enhed enten geografisk, identitetsmæssigt eller historisk** – eller at der på anden måde kan argumenteres for klyngens afgrænsning.

- At der blandt de deltagende parter er en **stærk motivation for at indgå i samarbejdet** og deltage i en fælles udvikling.

- At udviklingen af landsbyklyngen **inddrager en mangfoldighed af lokale aktører** (fx lokalråd, skoler, idrætsklubber, forsamlingshuse mv.)

- At etableringen af en **landsbyklynge skaber synergi** med øvrige initiativer og planer i kommunen.

Processen

At etablere en landsbyklynge vil sige, at de deltagende landsbyer og bebyggelser i et geografisk afgrænset område gennemgår en proces, hvor de skaber et nyt fællesskab.

Processen for etableringen af en landsbyklynge strækker sig over **18 måneder og består af fem faser**. Der anvendes processen igennem en borgerinddragende metode, hvor borgernes viden og handlinger initierer de udviklingsprocesser, der lokalt er brug for. **Ønsket om forandring skal komme nedefra og være forankret hos en bred vifte af lokale aktører**.

Der kan dog være lang vej til et samarbejde og en fælles identitet på tværs af landsbyer, hvis livet hidtil har været levet hver for sig. DGI understøtter derfor processen med en konsulent, som vil være med til **at inspirere og de frivillige og drive processen**. Proceskonsulenten vil ligeledes bidrage til den lokale udvikling af landsbyklyngen gennem de udvalgte fokusområder i projektet. Proceskonsulenten er tilknyttet Sekretariat for landsbyklynger.

De fem faser

Fase 1)

I den første fase **etableres projektet med en styregruppe**, som bliver ansvarlig for projektet og varetager dets overordnede styring. Ligeledes **kommunikeres projektet bredt ud**, og der **rekrutteres frivillige**, som ønsker at engagere sig i det nye samarbejde.

Fase 2)

I anden fase udarbejdes en **kortlægning af klyngen** med **fokus på de potentialer**, der kan **styrke klyngens identitet og udvikling**. Denne del består bl.a. af en **borgerundersøgelse**, som **sendes ud til alle borgere over 16 år** i klyngens geografi. Ligeledes etableres der i denne fase en **fælles kommunikationsplatform**.

Fase 3)

Gennem tredje fase arbejdes der på baggrund af kortlægningen fra Fase 2 med en **vision for det videre arbejde**. Med udgangspunkt i denne vision **udvælges enkelte indsatsområder**, som fremadrettet prioriteres.

Fase 4)

I løbet af fjerde fase udarbejdes der **handleplaner og projektbeskrivelser** for de valgte indsatsområder.

Fase 5)

I den femte og sidste fase afrundes projektet, og **der laves en strategiplan**, som fungerer som pejlemærke for den langsigtede udvikling af området.

Har jeres landsby brug for hjælp til at kortlægge jeres potentialer og muligheder?

Sekretariatet ved DGI har en bred vifte af kompetencer i forhold til at understøtte lokaludvikling. Har I brug for et tjek? Måske ønsker I at blive skarpere på jeres kommunikation. Eller måske kunne I tænke jer at få en mere systematisk viden om borgernes syn på lokalområdet? DGI's konsulenter kan give jer viden og inspiration til det fortsatte arbejde med lokaludvikling.

Sekretariatsbetjening

Til at gennemføre kampagnen og understøtte udviklingen af landsbyklynger og strategiplaner er et toårigt fagligt sekretariat etableret. Sekretariatet består af medarbejdere fra DGI Lokaludvikling.

Sekretariatets opgave er at bidrage med **faglig sparring til strategiplaner, facilitering af netværk, udvikling af viden, samt formidling af kampagnen**.

Sekretariatet kan kontaktes for yderligere information på sekretariat@landsbyklynger.dk

24 nye landsbyklynger på vej

24 nye landsbyklynger er nu godkendt til at deltage i kampagnen Landsbyklynger. De 24 klynger er fordelt over hele landet og vil frem mod 2019 gennemføre en proces med fem faser, hvor de får kortlagt de lokale potentialer og optimeret samarbejdet med nabolandsbyerne og kommunen. Se mere på: <http://landsbyklynger.dk/>